

Vlaams
Parlement

ingediend op **517** (2015-2016) – Nr. 1
16 oktober 2015 (2015-2016)

Beleidsbrief

Dierenwelzijn
2015-2016

ingediend door minister Ben Weyts

INHOUDSTAFEL

LIJST MET AFKORTINGEN	3
MANAGEMENTSAMENVATTING	4
I. INLEIDING	6
II. STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN	6
1. SD 1: Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren	6
1.1. Gezelschapsdieren	6
1.1.1. <i>OD 1: Zorgen voor een betere omkadering en controle van de fokkerij en handel in gezelschapsdieren</i>	6
1.1.2. <i>OD 2: Garanderen van de continuïteit en de performantie van het registratiesysteem voor honden</i>	8
1.1.3. <i>OD 3: Voorzien van een betere ondersteuning en omkadering van asielen</i>	9
1.1.4. <i>OD 4: Het probleem van de overpopulatie van katten aanpakken</i>	10
1.2. Landbouwhuisdieren	11
1.2.1. <i>OD 5: Streven naar een voortrekkersrol binnen Europa</i>	11
1.2.2. <i>OD 6: Verbieden van het onverdoofd slachten buiten een slachthuis</i>	11
1.2.3. <i>OD 7: Verbieden van de chirurgische castratie van varkens vanaf 2018</i>	12
1.2.4. <i>OD 8: Een einde maken aan het onterecht afleveren van medische attesten voor het blokstaarten van paarden</i>	13
1.2.5. <i>OD 9: Aanpakken van de welzijnsproblemen in de pelsdierhouderij</i>	13
1.2.6. <i>Aanpassing van de voorschriften aangaande het drijven en slachten van dieren aan de Europese regelgeving</i>	14
1.3. Exotische dieren	15
1.3.1. <i>OD 10: Garanderen van de continuïteit in de verplichte adviesverlening bij het vastleggen van erkenningsvoorwaarden en het beoordelen van erkenningsaanvragen</i>	15
1.3.2. <i>OD 11: Afstemmen van het dierentuinenbeleid op de huidige realiteit en kennis</i>	15
1.3.3. <i>OD 12: Zorgen voor een duidelijk kader voor het houden van roofvogels in gevangenschap</i>	16
1.3.4. <i>OD 13: Het houden van reptielen beperken</i>	16
1.4. Proefdieren	17
1.4.1. <i>OD 14: Garanderen van een strikt kader voor het gebruik van proefdieren</i>	17
1.5. Ondersteuning van het beleid	18
1.5.1. <i>OD 15: Zorgen voor een degelijk adviesorgaan, gedragen door alle betrokken belangengroepen en op maat van de dierenwelzijnsproblematiek, door de oprichting van een Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn</i>	18
1.5.2. <i>OD 16: Oprichting van een Dierenwelzijnsfonds</i>	19
2. SD 2: Door optimalisatie en efficiëntie evolueren naar een goed georganiseerd en gericht controleorgaan	19
2.1. <i>OD 17: Door optimalisatie en efficiëntie evolueren naar een goed georganiseerd en gericht controleorgaan</i>	19
3. SD 3: Ontwikkelen van een efficiënte sensibiliseringsstrategie met een visie op lange termijn	21
3.1. <i>OD 18: Ontwikkelen van een efficiënte sensibiliseringsstrategie met een visie op lange termijn</i>	21
Bijlage	23

LIJST MET AFKORTINGEN

EUROFAWC: European Forum for Animal Welfare Councils

FAVV: Federaal Agentschap voor de Voedselveiligheid

VVSG: Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten

MANAGEMENTSAMENVATTING

De hondenkweek en -handel ligt al jaren sterk onder vuur. Dit is dan ook een van de prioriteiten in het dierenwelzijnsbeleid. In dit kader werden verschillende acties ondernomen, zoals het oprichten van een meldpunt voor dierenartsen, het afschaffen van het afleveren van voorlopige erkenningen zonder voorafgaande controle en het opstarten van de evaluatie van de bestaande lijst van toegelaten invoerders. Verder werd een proactieve controleactie gevoerd bij voornamelijk grote kwekers en kweker-handelaars. In 2016 wordt deze beleidslijn doorgetrokken door het verderzetten van de proactieve controleactie, het afronden van de evaluatie van de lijst van toegelaten invoerders en het opstarten van de evaluatie van de bestaande regelgeving voor de kweek en handel in honden.

De continuïteit van het systeem van identificatie en registratie van honden werd gegarandeerd door de regelgeving aan te passen aan de nieuwe Europese spelregels. Daarnaast werd het regelgevend kader geschapen voor de oprichting van een centrale databank voor katten. In 2016 zal een nieuwe beheerder aangeduid worden voor beide databanken. Daarnaast zal de bestaande regelgeving voor de aanpak van het zwervkattenprobleem geëvalueerd en bijgestuurd worden.

Er werd een opleiding op hogeschoolniveau georganiseerd voor de medewerkers van de dierenasielen. Deze opleiding zal opnieuw georganiseerd worden.

Op Europees niveau werden verschillende initiatieven ondersteund die moeten leiden naar een hoger niveau van dierenwelzijn binnen de hele Europese Unie. Ook in de toekomst zal gestreefd worden naar vooruitgang op Europees vlak.

Er werd op toegezien dat het Offerfeest 2015 plaatsvond binnen de grenzen van het reglementair kader. Er werd uitgebreid overleg georganiseerd met de verschillende actoren om tot een zo goed mogelijke organisatie te komen. De ervaringen van 2015 zullen gebruikt worden om het overleg in 2016 verder te zetten en de organisatie verder te verfijnen.

De Vlaamse varkenssector heeft reeds heel wat stappen gezet op weg naar een algemeen stopzetten van chirurgische castratie vanaf 2018. De Europese dimensie in het verhaal zorgt echter voor vertraging van deze vooruitgang. Het overleg op Europees niveau wordt dan ook van nabij opgevolgd. Ook op Vlaams niveau wordt binnen het ketenoverleg verder gewerkt aan het bereiken van de doelstellingen.

Er wordt een voorontwerp van decreet ingediend om een einde te maken aan het onterecht afleveren van medische attesten voor het blokstaarten van paarden. Verder wordt een voorontwerp van decreet ingediend dat een uitdovingsbeleid voor pelsdierhouderijen invoert. In 2016 zullen minimumvoorwaarden voor de bestaande pelsdierhouderijen opgesteld worden.

De continuïteit in de adviesverlening in het kader van zowel de dierentuinenreglementering als de proefdierreglementering werd gegarandeerd door in overleg met de andere Gewesten de bestaande commissies te behouden tot aan het einde van het mandaat van de leden. In 2016 zullen nieuwe mandaten toegekend worden.

Om het houden van reptielen te beperken, wordt een ontwerp van positieve lijst van reptielen ingediend. Dit zal in 2016 in werking treden. Verder zullen in 2016 de erkenningsvoorwaarden voor dierentuinen herzien worden.

Er werd strikter toegekeken op de werking van de ethische commissies voor dierproeven. In het verlengde hiervan wordt gewerkt aan het verder

sensibiliseren en informeren van de onderzoekers en/of adviserende en evaluerende instanties.

Er werd een Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn opgericht. In 2016 zullen de eerste werkgroepen van start gaan.

Voor wat de controle betreft, werd een protocol afgesloten met het FAVV in het kader van de welzijnscontroles op landbouwbedrijven en in slachthuizen. Met het oog op een efficiënter controleapparaat werd een controlebeleidsplan opgesteld, evenals checklists en standaardprocedures. Daarnaast werden opleidingen georganiseerd voor de politiediensten. Deze opleidingen zullen ook in 2016 verdergezet worden.

Dierenwelzijn werd aangeduid als een van de Vlaamse prioriteiten in het vervolgingsbeleid van de Parketten. De mogelijkheid om GAS-boetes in te voeren voor dierenwelzijnsovertredingen wordt onderzocht.

Er werd een communicatiestrategie ontwikkeld om vanaf 2016 stapsgewijs via verschillende kanalen een zo ruim mogelijk doelpubliek te bereiken met als doel om dierenverwaarlozing en -mishandeling bij particuliere houders te verminderen. Daarnaast werden een dag voor de schepenen bevoegd voor dierenwelzijn en een studiedag voor het grote publiek georganiseerd. Deze evenementen zullen ook in 2016 georganiseerd worden.

I. INLEIDING

Onze maatschappij hecht steeds meer belang aan dierenwelzijn en aanvaardt steeds minder dierenverwaarlozing of -mishandeling en dat deze soms ongestraft blijven. De regionalisering van de bevoegdheid heeft bij heel wat mensen hoge verwachtingen gewekt. De overdracht van de bevoegdheid biedt kansen om een degelijk gefundeerd en krachtadig beleid te ontwikkelen waarbij dierenwelzijn als een volwaardige bevoegdheid wordt behandeld en overtreders worden aangepakt.

In 2015 werden al heel wat duidelijke keuzes gemaakt, zowel op het vlak van beleid als van controle, waarmee een beweging naar een hoger niveau van dierenwelzijn voor alle diergroepen is ingezet. Deze beweging zal in 2016 verdergezet worden en zo verder de weg uitzetten naar een Vlaanderen waar dieren de plaats krijgen die zij verdienen.

II. STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN

1. SD 1: Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

1.1. Gezelschapsdieren

1.1.1. *OD 1: Zorgen voor een betere omkadering en controle van de fokkerij en handel in gezelschapsdieren*

Stand van zaken

Ongeveer een derde van de meldingen die bij de Inspectiedienst Dierenwelzijn binnenkomen, handelen over honden. Vaak gaat het om klachten in verband met de kweek en handel in honden, waarbij het zowel in Vlaanderen als in het buitenland gekweekte pups betrokken zijn. Vaak zijn het dieren die enkele dagen tot weken na aankoop ziek worden en zelfs sterven. Dit brengt natuurlijk heel wat leed mee zowel voor de dieren als voor de eigenaars.

Op 29 december 2014 is de nieuwe reglementering aangaande hondsdolheid in werking getreden. De standaardregel hierbij is dat alle honden, katten en fretten gevaccineerd moeten worden tegen hondsdolheid vooraleer zij in het intracommunautair verkeer gebracht worden. De vaccinatie is pas geldig als het dier ten minste 12 weken oud was op het moment van vaccinatie en de vaccinatie ten minste drie weken voor vertrek werd gegeven. Dit betekent dat pups pas op de leeftijd van 15 weken vanuit het buitenland naar Vlaanderen kunnen komen. De Lidstaten kunnen hierop echter een uitzondering toestaan en ongevaccineerde pups jonger dan 12 weken toelaten. Daar de drempel van 15 weken het risico verlaagt dat de pups te jong bij de moeder worden weggehaald en voor gevolg heeft dat de pups ouder en bijgevolg sterker zijn op het moment van transport, heb ik er bij de federale bevoegde minister, Willy Borsus, op aangedrongen om geen gebruik te maken van de mogelijkheid om een uitzondering te voorzien. Minister Borsus heeft inderdaad geen uitzondering voorzien.

Ik heb een algemeen meldpunt opgericht waar elke burger rechtstreeks terecht kan voor vragen over dierenwelzijn en dierenwelzijnsproblemen kan melden. Dit meldpunt is bereikbaar via www.vlaanderen.be/dierenwelzijn en dierenwelzijn@vlaanderen.be. Ik heb elke gelegenheid aangegrepen om de nodige bekendheid te geven aan dit meldpunt. Als gevolg hiervan is het aantal meldingen gestegen met $\pm 60\%$ in vergelijking met de 6 maand voor de bevoegdheidsoverdracht. Doordat niet standaard feedback gegeven wordt over

de behandeling van de ontvangen meldingen, hebben burgers vaak het idee dat geen gevolg wordt gegeven aan hun klacht. Dit leidt vaak tot frustratie.

Dierenartsen kunnen een informatiebron van onschatbaar belang zijn voor het vaststellen van problemen in de hondenkweek en -handel. Enerzijds zijn zij het eerste aanspreekpunt voor de eigenaar die een zieke pup heeft en anderzijds beschikken zij over de nodige wetenschappelijke kennis om de ernst en de oorzaak van het probleem te kunnen inschatten. In overleg met de Orde der Dierenartsen en de dierenartsensyndicaten heb ik dan ook een meldpunt voor dierenartsen opgericht specifiek voor het melden van problemen bij jonge pups. Het bestaan van dit meldpunt werd gecommuniceerd via de algemene en de gespecialiseerde pers. De gegevens van dit meldpunt zullen het enerzijds mogelijk maken om probleembedrijven te identificeren en anderzijds een ondersteuning vormen voor het beleid doordat op basis hiervan zal kunnen aangetoond worden of er verschillen zijn naargelang de herkomst van de pups (gekweekt in Vlaanderen of in het buitenland, in een grote of kleine kwekerij, ...).

Voor de uitbating van een honden- of kattenkwekerij, een dierenhandelszaak, een pension of een asiel is een erkenning verplicht. Wanneer het aanvraagdossier volledig was, werd, zonder voorafgaande controle, een voorlopige erkenning afgeleverd. Hierdoor konden inrichtingen die niet voldeden aan de erkenningsvoorwaarden tot vier maand actief zijn, wat soms nefast was voor het dierenwelzijn. Ik heb dan ook komaf gemaakt met dit systeem. Sinds dit jaar wordt pas een erkenning afgeleverd als de inspecteur-dierenarts ter plaatse heeft vastgesteld dat voldaan is aan alle erkenningsvoorwaarden.

Vlaamse kweker-handelaars mogen enkel pups en kittens afkomstig uit het buitenland verhandelen als de dieren afkomstig zijn van een kwekerij die voldoet aan de voorwaarden vastgelegd in de Vlaamse regelgeving. De aanvragen om een kweker op de lijst van toegelaten invoerders te zetten, worden grondiger onderzocht. Daarnaast werd gestart met het evalueren van de bestaande lijst van toegelaten invoerders, opgesteld door de federale overheid. Hiervoor werden de bevoegde overheden van de verschillende betrokken lidstaten gecontacteerd.

In oktober 2014 is een publiek gefinancierd onderzoek gestart dat tot doel heeft de verschillen op het vlak van dierenwelzijn, socialisatie en/of gezondheid tussen pups van verschillende herkomst (land, soort kwekerij, ...) in kaart te brengen. Door de regionalisering van dierenwelzijn is de opvolging van dit project nu in handen van de Vlaamse overheid. Dit project kan zeer waardevolle informatie opleveren voor de verdere uitbouw van het beleid.

Onmiddellijk na de overdracht van de bevoegdheid voor dierenwelzijn werd een controleactie opgestart waarbij kwekers proactief grondig werden gecontroleerd. Hierbij werd in eerste instantie vooral gericht op de grote kweker-handelaars. De eerste resultaten van deze actie hebben aangetoond dat deze werkwijze loont. Zo werd vastgesteld dat een aantal overtredingen van eerder administratieve aard tot 40% vaker voorkomen dan gedacht zoals het niet, niet correct of laattijdig doorgeven van de wijziging van verantwoordelijke aan de databank voor honden en het niet of niet correct bijhouden van registers. Ook het aantal overtredingen met een rechtstreekse impact op het dierenwelzijn, zoals tandproblemen, te kleine hokken en een onaangepaste vloer werd onderschat. Gelet op de positieve resultaten, werd de actie intussen uitgebreid naar professionele kwekers. De verscherpte controle heeft heel wat weerklank gekregen in de wereld van hondenkwekers, wat er op termijn toe zal leiden dat kwekers zich strikter aan de regelgeving zullen houden.

Er bestaat geen twijfel over dat de controle op de Europese hondenhandel veel efficiënter zou verlopen indien ten minste alle honden die in het intracommunautair verkeer gebracht worden, vooraf geregistreerd zouden moeten worden. Daarom ondersteun ik het consortium van belangengroepen,

waarin ook de Vlaamse Dienst Dierenwelzijn zetelt, om zo te proberen de identificatie en registratie op de Europese agenda te plaatsen.

Prognose

Het ontbreken van feedback over het gevolg dat wordt gegeven aan meldingen betekent een ernstig risico dat gebruikers (burgers en dierenartsen) van de twee meldpunten gedemotiveerd raken en niet meer de moeite zullen doen om een klacht in te dienen. Dit zou de efficiëntie van het controlebeleid natuurlijk sterk ondergraven en moet dan ook vermeden worden. Er zal dan ook onderzocht worden op welke manier gebruikers van de meldpunten feedback gegeven kan worden zonder dat dit een al te zware bijkomende belasting voor de Inspectiedienst Dierenwelzijn betekent.

De proactieve controleactie in hondenkwekerijen wordt voortgezet en uitgebreid naar andere types van hondenkwekerijen. Gelet op de efficiëntie van de grondige controletechniek die tijdens deze controleactie werd ontwikkeld en verfijnd, zal deze ook ingezet worden bij controles naar aanleiding van herhaalde, ernstige klachten.

Ik volg het lopende onderzoek over het dierenwelzijn, de socialisatie en de gezondheid van pups verder op. Ik waak er ook over dat de middelen die hiervoor ter beschikking gesteld worden correct gebruikt worden zodat het onderzoek volledig kan uitgevoerd worden en gewaakt wordt over de kwaliteit van de resultaten.

De evaluatie van de lijst van toegelaten invoerders wordt afgerond. Indien blijkt dat sommige invoerders op de lijst niet voldoen aan de voorwaarden voorzien in de Vlaamse regelgeving, zullen deze van de lijst verwijderd worden. Verder zal op basis van de resultaten nagegaan worden of de regelgeving dient aangepast te worden.

Er wordt gestart met de evaluatie van de bestaande regelgeving aangaande het kweken en verhandelen van pups en kittens. Hierbij zal o.a. rekening gehouden worden met controleresultaten, gegevens afkomstig van het meldpunt voor burgers en het meldpunt voor dierenartsen, ...

Tot slot zal ik initiatieven om de controle op de hondenhandel en een verplichting tot registratie van honden op de Europese agenda te zetten, blijven ondersteunen.

1.1.2. OD 2: Garanderen van de continuïteit en de performantie van het registratiesysteem voor honden

Stand van zaken

Sinds 2004 werd het Europese gezelschapsdierenpaspoort gekoppeld aan de registratie van honden. Hierdoor is een betere controle op de herkomst van de in Vlaanderen verkochte pups mogelijk en kan een meer onderbouwd beleid gevoerd worden. Op 29 december 2014 echter is de nieuwe Europese hondsdelheidsverordening in werking getreden, met een aantal wijzigingen aan het model van paspoort die ook een invloed hadden op het Belgische registratiesysteem. Bovendien werd het paspoort op Europees vlak ingevoerd om dierengezondheidsredenen, zodat de verdeling van deze documenten, die voortvloeit uit de Europese verordening, onder de federale bevoegdheid valt. Daarom werd, in overleg met de andere Gewesten en met de federale overheid bevoegd voor de dierengezondheidswetgeving, de bestaande regelgeving aangaande de identificatie en registratie van honden aangepast. Dankzij deze

aanpassingen werd de continuïteit van het registratiesysteem gegarandeerd zowel voor de hondenkwekers, dierenartsen en hondeneigenaars als voor de controlediensten.

Het beheer van de databank voor honden werd toevertrouwd aan een externe dienstverlener. Deze overeenkomst loopt tot 15 december 2016. Er werd intussen dan ook gestart met de voorbereidingen om het contract voor het beheer van de databank opnieuw toe te wijzen.

Prognose

Er wordt een nieuwe beheerder voor de databank voor honden aangeduid. Hierbij worden uiteraard de spelregels voor het toewijzen van overheidsopdrachten nageleefd. Om de performantie van de databank te garanderen en kwekers, dierenartsen en eigenaars de best mogelijk dienst te kunnen aanbieden, wordt ervoor geopteerd om één enkele databank voor heel België te behouden. De toewijzing zal dan ook gebeuren in samenwerking met de andere Gewesten.

1.1.3. OD 3: Voorzien van een betere ondersteuning en omkadering van asielen

Stand van zaken

In het academiejaar 2014 -2015 werd voor het eerst een opleiding op hogeschoolniveau, gevolgd door een examen, georganiseerd voor de medewerkers van de dierenasielen. De opleiding werd georganiseerd door de vier Vlaamse hogescholen die de opleiding dierenzorg aanbieden. De kosten voor deze opleiding werden volledig gedragen door de overheid. Op deze manier wordt de kennis binnen de dierenasielen niet alleen op het vlak van dierenwelzijn, -gedrag en -gezondheid, maar ook aangaande bedrijfsbeheer en marketing verhoogd, wat een goede werking van de asielen ten goede komt. Uit een bevraging van de deelnemers is gebleken zij deze opleiding als zeer positief ervaren hebben. Anderzijds was het niet voor alle asielen mogelijk om een medewerker te laten deelnemen tijdens de voorziene opleidingsdagen. Daarom heb ik beslist om deze opleiding in het academiejaar 2015-2016 opnieuw aan te bieden. De inhoud en de organisatie van de opleiding werd hierbij licht bijgestuurd op basis van suggesties van zowel de deelnemers en docenten als van de asielen die niet hebben deelgenomen aan de opleiding om zo de opleiding maximaal af te stemmen op de mogelijkheden en de behoeften van asielmedewerkers.

Prognose

De opleiding voor asielmedewerkers wordt verdergezet, waarbij ook opleidingen buiten de werkdagen en buiten de gebouwen van de organiserende hogescholen worden voorzien om een zo ruim mogelijk publiek te bereiken. Na afloop van deze reeks van opleidingen zal een nieuwe evaluatie gebeuren. Afhankelijk hiervan kan de opleiding ook na het academiejaar 2015-2016 verdergezet en eventueel bijgestuurd worden.

Momenteel bestaan er geen specifieke erkenningsvoorwaarden voor paardenasielen. Gelet op de economische waarde van paarden kan deze sector vatbaar zijn voor fraude. Regelmatig duiken personen op die een handel in paarden opzetten onder het mom van een opvangcentrum, waarbij mensen hun paard vaak ter goeder trouw gratis afstaan in de overtuiging dat het dier een

rustige oude dag zal kunnen slijten in het asiel. In werkelijkheid worden de paarden enige tijd later verkocht. In 2016 wordt gestart met het uitwerken van erkenningsvoorwaarden voor paardenasielen, waarbij het advies van de voormalige federale Raad voor Dierenwelzijn, waaraan alle belangengroepen hebben meegewerkt, als basis zal worden genomen.

1.1.4. OD 4: Het probleem van de overpopulatie van katten aanpakken

Stand van zaken

Ondanks dalende cijfers komen nog steeds te veel katten terecht in asielen. Bovendien wordt van slechts 3% van de loslopende katten de eigenaar gevonden, tegenover 77% voor honden. Dit lage percentage is enerzijds te wijten aan het feit dat een deel van de opgevangen katten zwerfkatten zijn, maar ook aan het feit dat er, in tegenstelling tot bij honden, geen centrale registratie van katten bestaat. De federale overheid voerde immers wel een verplichting tot registratie in, maar richtte geen centrale databank op. De registratie wordt pas nuttig met de oprichting van een databank. Bovendien krijgen kopers een vals gevoel van veiligheid doordat hun kat gechipt is, waardoor zij ervan uitgaan dat zij hun kat gemakkelijker zullen terugvinden indien het dier verloren loopt. Bovendien laat een centrale databank ook toe om te registreren of een kat gesteriliseerd/gecastreerd is of niet en vormt op die manier een essentiële basis voor controle op de naleving van de verplichting tot sterilisatie/castratie. Ik leg dan ook een ontwerpbesluit voor dat de oprichting van een centrale databank regelt. Deze databank zal, net als de databank voor honden, volledig zelfbedruipend zijn en dus geen kosten voor de overheid met zich meebrengen. Het beheer van de databank wordt, naar analogie met de databank voor honden, uitbesteed aan een externe dienstverlener. Er werd intussen dan ook reeds gestart met de voorbereidingen om het contract voor het beheer van de databank toe te wijzen.

Prognose

Er wordt een beheerder voor de databank voor katten aangeduid. Hierbij worden uiteraard de spelregels voor het toewijzen van overheidsopdrachten nageleefd. Door de grote overeenkomsten met de registratie van honden en om een zo gunstig mogelijke prijs te bekomen, wordt het beheer van beide databanken tezamen toegewezen. Om de performantie van de databank te garanderen en kwekers, dierenartsen en eigenaars de best mogelijk dienst te kunnen aanbieden, wordt er ook naar gestreefd om één enkele databank voor heel België op te richten. Er wordt dan ook overleg gepleegd met de andere Gewesten.

De door de federale overheid uitgevaardigde regelgeving voor de aanpak van het probleem van de overpopulatie van katten is sinds 2013 trapsgewijs in werking getreden. Intussen is gebleken dat deze regelgeving enkele tekortkomingen bevat. Zo kunnen asielen strikt genomen bv geen ongestriliseerde/-castreerde katten opvangen. Hierdoor bestaat het risico dat mensen katten gaan dumpen in de natuur in plaats van ze naar een asiel te brengen, wat uiteraard een volledig averechts effect zou betekenen. De huidige regelgeving zal dan ook geëvalueerd worden en bijgestuurd waar nodig.

1.2. Landbouwhuisdieren

1.2.1. *OD 5: Streven naar een voortrekkersrol binnen Europa*

Stand van zaken

Op het vlak van het welzijn van landbouwdieren, speelt het Europese niveau een belangrijke rol. Ik streef ernaar om Vlaanderen te laten aansluiten bij een groep van Europese lidstaten die traditioneel sterk dierenwelzijnsgericht zijn om zo sterker te wegen op het Europese beleid. In dit kader vindt ook regelmatig overleg plaats tussen de drie Gewesten. In 2015 heb ik mij aangesloten bij verschillende initiatieven rond dierenwelzijn die op de Europese agenda kwamen. Zo steunde ik een voorstel om garanties af te dwingen van de angorawol producerende landen en de textielsector om het welzijn van de betrokken dieren te vrijwaren. Er is immers gebleken dat de producenten bij het verzamelen van de angorawol vaak zeer dieronvriendelijke methodes gebruiken.

Verordening (EG) nr. 543/2008 legt minimale voorwaarden vast waaraan levers moeten voldoen om de naam "foie gras" te mogen krijgen. Zo moeten de levers van eenden ten minste 300 gram en die van ganzen ten minste 400 gram wegen. Dit gewicht van een lever ligt ver boven het normale gewicht van een lever bij deze dieren. Onderzoek heeft aangetoond dat bij ganzen voldoende vette levers geproduceerd kunnen worden zonder de dieren te dwangvoederen. Een groot deel van deze levers voldoet echter niet aan de Europese gewichtsnorm, zodat de Europese verordening de ontwikkeling van een diervriendelijkere productie van foie gras in de weg staat. Ik heb er dan ook bij de Europese Commissie op aangedrongen om de minimale gewichtsvereisten naar beneden te herzien.

In 2010 ondertekenden de verschillende belangengroepen een Europese princiepsverklaring om het chirurgisch castreren van biggen vanaf 2018 stop te zetten. Na deze ondertekening richtte de Europese Commissie een werkgroep op waarvan vertegenwoordigers van de Commissie, de landbouworganisaties, de dierenartsen, de dierenbeschermingsverenigingen, de retailsector en de overheden deel uitmaken. Medewerkers van de Dienst Dierenwelzijn zijn lid van deze werkgroep en ik volg de voortgang van de werkzaamheden van deze werkgroep van dichtbij op. In 2015 werd een actieplan opgesteld om de doelstellingen van de princiepsverklaring in heel Europa tegen 2018 te realiseren.

Prognose

Ook in de toekomst zal ik initiatieven om een verbetering van het dierenwelzijn op de Europese agenda te plaatsen ondersteunen. Tevens zal ik niet nalaten om eventuele problemen veroorzaakt door een (gebrek aan) Europese reglementering aan te kaarten.

Ik blijf de werkzaamheden van de Europese werkgroep rond alternatieven voor chirurgische castratie van biggen opvolgen en zet, via de medewerkers van de Dienst Dierenwelzijn die deel uitmaken van deze werkgroep, alles op alles om ervoor te zorgen dat de chirurgische castratie van biggen vanaf 2018 in heel de Europese Unie wordt stopgezet.

1.2.2. *OD 6: Verbieden van het onverdoofd slachten buiten een slachthuis*

Stand van zaken

Zowel in het kader van de islamitische als de joodse ritus worden dieren vaak geslacht zonder voorafgaande verdoving. Ik heb erover gewaakt dat sinds 2015

het onverdoofd slachten volgens de godsdienstige ritus enkel nog gebeurt binnen de mogelijkheden zoals beschreven in de Europese regelgeving. Dit betekent dat dergelijke slachtingen enkel in erkende slachthuizen mogen plaatsvinden. Om de organisatie van het islamitisch Offerfeest in 2015 zo goed mogelijk te laten verlopen, werd uitgebreid overleg gepleegd over de mogelijkheden voor het slachten van een dier binnen het reglementair kader en de mogelijke alternatieven voor het slachten van een dier. Bij dit overleg waren verschillende vertegenwoordigers van de moslimgemeenschap, waaronder het Executief van de Moslims in België en de Raad van Theologen, de slachthuissector, de landbouworganisaties, Gaia, de VVSG en het Agentschap Integratie en Inburgering betrokken. Helaas is het niet mogelijk gebleken om tot een gedragen oplossing te komen.

Daar het Offerfeest een sterk lokaal gebeuren is, werden de gouverneurs en de burgemeesters opgeroepen om voor de praktische organisatie overleg te organiseren met alle betrokken partijen. Daar waar dit gevraagd werd, hebben kabinetsmedewerkers of medewerkers van de Dienst Dierenwelzijn actief deelgenomen aan dit overleg. De gouverneurs, de burgemeesters, de zonechefs en de personen die in 2014 een tijdelijke slachtvloer hadden georganiseerd, ontvingen gedetailleerde instructies voor de organisatie van en het toezicht op het Offerfeest. Deze instructies werden niet enkel rechtstreeks aan de burgemeesters en de zonechefs verspreid, maar ook via de VVSG en Binnenlandse Zaken. Verder werden ook duidelijke afspraken gemaakt met het FAVV aangaande het toezicht op de slachtingen in de erkende slachthuizen.

Prognose

De resultaten van het Offerfeest 2015 zullen gebruikt worden om, waar nodig, de instructies voor de gouverneurs, de steden en gemeenten, de zonechefs en de organisatoren van tijdelijke slachtvloeren (voor verdoofd slachten) te verfijnen zodat het Offerfeest 2016 in de best mogelijke omstandigheden en binnen het reglementair kader zal kunnen plaatsvinden.

Daarnaast wordt nogmaals een dialoog georganiseerd met de relevante partijen om een structurele oplossing te kunnen bieden met respect voor godsdienstbeleving maar evenzeer binnen het wettelijk kader en met maximaal respect voor dierenwelzijn.

1.2.3. OD 7: Verbieden van de chirurgische castratie van varkens vanaf 2018

Stand van zaken

In 2010 ondertekenden landbouworganisaties, de distributiesector, dierenartsen en dierenbeschermingsorganisaties een Europese principiële verklaring. Het doel van deze verklaring is om vanaf 2018 het chirurgisch castreren van biggen volledig stop te zetten. Er bestaan immers alternatieven om berengeur tegen te gaan zodat deze pijnlijke ingreep wetenschappelijk gezien overbodig is.

De Vlaamse landbouwsector heeft intussen reeds belangrijke stappen vooruit gezet om de doelstellingen te halen. Het grootste deel van de varkens bestemd voor de binnenlandse markt worden niet langer chirurgisch gecastreerd. In plaats daarvan wordt gebruik gemaakt van immunovaccinatie of worden de dieren afgemest als intacte beren.

De buitenlandse afzetmarkten aanvaarden echter nog niet allemaal vlees van immunogecastreerde of intacte beren. Dit kan een verdere vooruitgang in Vlaanderen vertragen. Overleg tussen alle betrokken actoren, van de landbouwer tot de distributiesector (het zogenaamde ketenoverleg), is essentieel om zo veel mogelijk knelpunten weg te werken. Daarom faciliteer ik het ketenoverleg en is er regelmatig overleg geweest met de verschillende actoren. Verder kijk ik erop toe dat het lopende wetenschappelijk onderzoek vooruitgaat zoals voorzien zodat de sector ook vanuit wetenschappelijke hoek de nodige ondersteuning krijgt.

Prognose

Naast de inspanningen op Europees niveau (zie punt 1.2.1.), zal ik ook het overleg op Vlaams niveau verderzetten. Samen met de betrokken actoren werk ik zo veel mogelijk knelpunten weg. Ik kijk hierbij ook naar de vooruitgang op wetenschappelijk vlak. Op deze manier wil ik de sector maximaal ondersteunen bij de voorbereiding op de invoering van een verbod op chirurgische castratie vanaf 2018.

1.2.4. OD 8: Een einde maken aan het onterecht afleveren van medische attesten voor het blokstaarten van paarden

Stand van zaken

Hoewel het blokstaarten van paarden sinds 2001 verboden is, worden nog steeds opvallend veel Belgische trekpaarden geblokstaart "om medische redenen". Nochtans zijn staartamputaties om medische redenen in werkelijkheid uiterst zeldzaam. Er zijn dan ook ernstige vragen bij de attesten die door een beperkt aantal dierenartsen worden afgeleverd.

Uit overleg en allerhande vaststellingen te lande is gebleken dat nog steeds hardnekkig wordt vastgehouden aan het blokstaarten, ondanks de duidelijk negatieve gevolgen voor het dierenwelzijn.

Prognose

Om een einde te maken aan de discussies over het al dan niet terecht blokstaarten van paarden, dien ik een voorontwerp van decreet in dat misbruiken moet uitsluiten. Ik denk hierbij aan een verplichte voorafgaande melding bij de Dienst Dierenwelzijn door middel van een gedocumenteerd dossier.

1.2.5. OD 9: Aanpakken van de welzijnsproblemen in de pelsdierhouderij

Stand van zaken

De pelsdierhouderij, waarbij dieren worden gehouden en gedood uitsluitend voor hun pels, een luxeproduct, ligt zwaar onder vuur omwille van de dierenwelzijnsimplicaties. De manier waarop pelsdieren worden gehouden, heeft immers belangrijke negatieve gevolgen voor het welzijn van de betrokken dieren. Er werd dan ook met de sector overlegd over de invoering van een uitdovingsbeleid, waarbij uitbreiding van bestaande bedrijven en oprichting van nieuwe pelsdierhouderijen niet langer wordt toegestaan.

Er werd ook overleg met de sector opgestart om het welzijnsniveau van de betrokken dieren in de bestaande bedrijven te verhogen door huisvestings- en verrijkingsvoorwaarden vast te leggen voor de bestaande pelsdierhouderijen.

Prognose

Er wordt een ontwerpbesluit ingediend aangaande welzijnsvoorwaarden voor pelsdieren in bestaande bedrijven. De aanbeveling van de Raad van Europa wordt hiervoor als basis gebruikt.

1.2.6. Aanpassing van de voorschriften aangaande het drijven en slachten van dieren aan de Europese regelgeving

Stand van zaken

In toepassing van verordening 1099/2009 moet sinds 1 januari 2013 iedereen die in het slachthuis in contact komt met levende dieren een getuigschrift van vakbekwaamheid hebben afgeleverd door de bevoegde overheid. Daarnaast moet in elk slachthuis een functionaris voor het dierenwelzijn aangesteld zijn die eveneens een getuigschrift van vakbekwaamheid moet hebben. De bevoegde autoriteit moet ervoor zorgen dat de nodige opleidingen en examens voor het bekomen van deze getuigschriften beschikbaar zijn. Hoewel deze voorschriften in praktijk sinds 1 januari 2013 worden toegepast, werden zij nooit vastgelegd in de regelgeving.

Daarnaast bepaalt de verordening dat het gebruik van apparaten voor het drijven van dieren waarmee elektrische schokken worden toegediend zoveel mogelijk vermeden moet worden. Deze formulering is vatbaar voor interpretatie en discussie, zodat verduidelijking noodzakelijk is.

Ik wil dan ook een ontwerpbesluit indienen dat enerzijds de organisatie van de opleidingen en examens voor het behalen van een getuigschrift van vakbekwaamheid en het afleveren van deze getuigschriften regelt en anderzijds het gebruik van de elektrische prikkelaar voor het drijven van dieren verbiedt, tenzij bij het drijven van volwassen runderen en varkens en op voorwaarde dat er een onmiddellijk levensgevaar bestaat dan wel een gevaar op zware schade aan de fysieke integriteit van personen.

Prognose

In navolging van voormelde acties zal het besluit, om de aflevering van getuigschriften van vakbekwaamheid te regelen en het gebruik van de elektrische prikkelaar zoveel mogelijk te beperken, worden goedgekeurd.

1.3. Exotische dieren

1.3.1. *OD 10: Garanderen van de continuïteit in de verplichte adviesverlening bij het vastleggen van erkenningsvoorwaarden en het beoordelen van erkenningsaanvragen*

Stand van zaken

Overeenkomstig de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren, worden de erkenningsvoorwaarden voor dierentuinen opgesteld in overleg met een comité van deskundigen, de Dierentuinencommissie. Deze Commissie moet ook advies verlenen bij aanvragen van dierentuinen voor het houden van soorten waarvoor geen minimumnormen zijn opgenomen in de regelgeving en voor de aanvragen van particulieren voor het houden van een diersoort die niet is opgenomen op de lijst van soorten die door iedereen gehouden mogen worden (de positieve lijst).

De leden van de laatste federale Dierentuinencommissie werden benoemd voor een mandaat van vijf jaar met ingang van 12 februari 2012. In overleg met de andere Gewesten werd besloten deze Commissie haar mandaat te laten uitdoen. Op deze manier is de continuïteit in de adviesverlening gegarandeerd tot 11 februari 2017.

Prognose

Om de continuïteit in de verplichte adviesverlening ook na 11 februari 2017 te garanderen, zal ik nieuwe mandaten toekennen. Daar het gaat om een comité van deskundigen en niet om een representatieorgaan waarin belangenverenigingen vertegenwoordigd zijn, zal ik erover waken dat de aangeduide personen over de nodige expertise beschikken. Doordat het hierbij gaat om een zeer specifieke kennis, is het plausibel dat ook personen werkzaam in de dierentuinenwereld deel zullen uitmaken van de Dierentuinencommissie. Ik zal er dan ook op toezien dat de Commissie een degelijk intern reglement opstelt dat elke vorm van belangenvermenging uitsluit.

1.3.2. *OD 11: Afstemmen van het dierentuinenbeleid op de huidige realiteit en kennis*

Stand van zaken

Het koninklijk besluit dat de erkenningsvoorwaarden voor dierentuinen vastlegt, dateert al van 1998. Sindsdien heeft er zich in de dierentuinenwereld echter een grote verschuiving ingezet enerzijds naar een meer natuurgetrouwe en diergerichte houderij en anderzijds naar een verhoging van het belevingsgehalte voor de bezoekers. Deze evolutie brengt nieuwe uitdagingen met zich mee op het vlak van dierenwelzijn. Bovendien is de wetenschappelijke kennis over het houden van exotische dieren in gevangenschap sterk toegenomen, wat ertoe leidt dat situaties die voordien als voldoende werden beschouwd nu niet meer aanvaard kunnen worden.

Prognose

Om ervoor te zorgen dat enerzijds het welzijn van de dieren ook in het gewijzigde beheersmodel van dierentuinen gegarandeerd blijft en anderzijds alle dierentuinen mee evolueren met het toenemende wetenschappelijke inzicht en de beweging naar een hogere dierenwelzijnsstandaard, worden de erkenningsvoorwaarden voor dierentuinen in overleg met de Dierentuinencommissie geactualiseerd.

1.3.3. OD 12: Zorgen voor een duidelijk kader voor het houden van roofvogels in gevangenschap

Stand van zaken

Het houden van roofvogels is sterk in populariteit toegenomen. Helaas zijn niet alle houders op de hoogte van de eisen die deze dieren stellen aan hun omgeving en verzorging. Daarom heeft de Raad voor Dierenwelzijn in 2009 een advies uitgebracht over het houden van roofvogels in gevangenschap. Dit advies werd mee gedragen door roofvogelhouders en door dierenbeschermingsverenigingen. De Raad adviseert om minimumnormen en -voorwaarden op te leggen voor het houden en gebruiken van roofvogels en dit zowel voor particulieren als voor kwekers, handelaars en valkeniers. De Inspectiedienst gebruikt dit advies als richtlijn bij de beoordeling van specifieke gevallen. Daar dit advies nog niet werd omgezet in regelgeving, leidt dit echter regelmatig tot discussies. Daarom werden verenigingen van roofvogelhouders opgeroepen om hun leden te wijzen op het advies van de Raad voor Dierenwelzijn en hen ertoe aan te zetten de huisvesting van hun dieren aan te passen waar nodig.

Prognose

De Inspectiedienst zal het advies van de Raad voor Dierenwelzijn bij controles blijven gebruiken als leidraad voor de beoordeling van de huisvestingsomstandigheden en verzorging van roofvogels. Op deze manier worden roofvogelhouders verder gesensibiliseerd over de behoeften van hun dieren. In een later stadium zal het advies van de Raad voor Dierenwelzijn omgezet worden in een regelgeving.

1.3.4. OD 13: Het houden van reptielen beperken

Stand van zaken

Er bestaat een tendens naar het houden van minder courante dieren als huisdier. Als gevolg hiervan is de populariteit van reptielen sterk gestegen. De meeste reptielen stellen echter zeer specifieke eisen aan hun omgeving en verzorging, waardoor het risico op welzijnsproblemen zeer groot is wanneer deze dieren worden aangeschaft door iemand zonder specifieke voorkennis. Daarom is het nodig om, net als bij zoogdieren, het houden van reptielen te beperken tot die soorten waarvoor vaststaat dat het welzijnsrisico beperkt is, ook in geval van een beginnende reptielenhouder.

Het opstellen van een dergelijke "positieve lijst van reptielen" werd reeds enkele jaren geleden opgestart door de Dienst Dierenwelzijn. Hierbij werden verenigingen van reptielenhouders, handelaars, dierenbeschermingsverenigingen en deskundigen geraadpleegd. De Dienst Dierenwelzijn heeft alle voorstellen van deze verschillende groepen onderzocht op basis van wetenschappelijke gegevens.

Ik leg een ontwerpbesluit voor dat de lijst van toegelaten soorten vastlegt. Enkel de soorten waarvoor op basis van wetenschappelijke gegevens vaststaat dat ze gemakkelijk houdbaar zijn, ook voor iemand zonder specifieke voorkennis, werden weerhouden. Liefhebbers die over de nodige kennis en uitrusting beschikken, zullen een erkenning kunnen krijgen om een soort te houden die niet op de lijst staat. Verder wordt ook een procedure voorzien om een soort toe te voegen aan de lijst wanneer de aanvrager kan aantonen dat er nieuwe wetenschappelijke gegevens beschikbaar zijn waaruit blijkt dat de betrokken soort weldegelijk gemakkelijk houdbaar is.

Prognose

Het besluit zal in 2016 worden goedgekeurd en na een redelijke overgangstermijn in werking treden. Eigenaars die op het moment van inwerkingtreding van het verbod dieren houden die behoren tot soorten die niet voorkomen op de positieve lijst, mogen deze dieren verder houden. De invoering van de positieve lijst zal dus niet leiden tot massale euthanasie of achterlaten van dieren. De betrokken dieren mogen echter niet meer verder verhandeld of weggegeven worden.

1.4. Proefdieren

1.4.1. *OD 14: Garanderen van een strikt kader voor het gebruik van proefdieren*

Stand van zaken

De Europese reglementering aangaande de bescherming van proefdieren verplicht iedere lidstaat om een nationaal comité op te richten. Dit comité heeft als taak om de bevoegde instanties en de instanties voor dierenwelzijn te adviseren over de aanschaf, de fok, de huisvesting, de verzorging en het gebruik van proefdieren. Deze taken werden door de federale overheid toegewezen aan het Deontologisch Comité. De leden van het Deontologisch Comité werden benoemd voor een mandaat van vier jaar, met ingang van 15 februari 2013.

Daarnaast heeft het Deontologisch Comité ook als taak om te adviseren bij de toekenning of intrekking van erkenningen van laboratoria, ... en over ontheffingen voor het gebruik van bepaalde diersoorten of het uitvoeren van bepaalde proeven.

In overleg met de andere Gewesten werd besloten dat het Deontologisch Comité zijn taken zal blijven vervullen tot het einde van het mandaat van zijn leden.

Elk laboratorium dat proefdieren gebruikt, moet aangesloten zijn bij een ethische commissie. Een proef mag slechts doorgaan indien deze commissie haar akkoord heeft gegeven. Er werd strikter toegekeken op de werking van de ethische commissies en de door hen genomen beslissingen. De verbeterde werking en sterkere fundering van de beslissingen van de commissies die hieruit volgen, zorgt voor een scherper toezicht op de uitgevoerde dierproeven in Vlaanderen.

Prognose

In overleg met de andere Gewesten zal in 2017 een nationaal comité opgericht worden dat de adviserende taak aangaande de aanschaf, de fok, de huisvesting,

de verzorging en het gebruik van proefdieren na zal overnemen na het verstrijken van de mandaten van de leden van het Deontologisch Comité.

Daarnaast zal onderzocht worden op welke manier de noodzakelijke adviesverlening in het kader van de toekenning of intrekking van erkenningen en over ontheffingen zo efficiënt en zo kwalitatief mogelijk georganiseerd kan worden. Deze oplossing zal dan verder uitgewerkt worden zodat de continuïteit in de adviesverlening ook na afloop van de mandaten van de leden van het Deontologisch Comité gegarandeerd blijft.

Er zal nagegaan worden op welke manier onderzoekers en/of raadgevende en evaluerende instanties verder gesensibiliseerd en geïnformeerd kunnen worden over de beschikbare alternatieven en welzijnsgebonden materies in het kader van het gebruik van proefdieren. Wat de laboratoria betreft wordt gestreefd naar overeenstemming in de benadering zodoende de verschillen in dierenwelzijnsniveau weg te werken.

Tenslotte wordt nagegaan of en op welke manier het onderzoek naar alternatieven voor dierproeven gestimuleerd kan worden.

1.5. Ondersteuning van het beleid

1.5.1. *OD 15: Zorgen voor een degelijk adviesorgaan, gedragen door alle betrokken belangengroepen en op maat van de dierenwelzijnsproblematiek, door de oprichting van een Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn*

Stand van zaken

Er werd een Vlaamse raad voor Dierenwelzijn opgericht. Deze zal, op vraag van de minister of op eigen initiatief, advies geven over specifieke dierenwelzijnsthema's. Gelet op het goed functioneren van de laatste federale Raad voor Dierenwelzijn, werden de structuur en de werking van de Vlaamse Raad hierop gebaseerd.

Het dagelijks beheer van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn is in handen van een Raad van Bestuur bestaande uit wetenschappelijke deskundigen op het vlak van dierenwelzijn. De Raad zelf bestaat uit vertegenwoordigers van alle relevante sectoren. Bij de samenstelling werd erover gewaakt dat een evenwicht bewaard werd tussen de grote blokken van dierenbeschermers en houders en kwekers van dieren. Wetenschappelijke ondersteuning wordt voorzien door een medewerker van de Dienst Dierenwelzijn.

Het secretariaat van EUROFAWC, de Europese koepelorganisatie van de raden voor dierenwelzijn, werd tot aan de overdracht van de bevoegdheid voor dierenwelzijn verzorgd door de federale Dienst Dierenwelzijn. Intussen heeft EUROFAWC mijn administratie gevraagd om deze taak verder op te nemen. Op deze manier faciliteer ik de uitwisseling van informatie en ervaringen tussen de verschillende Europese raden voor dierenwelzijn en tracht ik het belang van een goedwerkende raad uit te dragen buiten de grenzen van Vlaanderen.

Prognose

In 2016 zal het huishoudelijk reglement van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn opgesteld en goedgekeurd worden. Verder zullen de eerste werkgroepen opgericht worden, gericht op specifieke dierenwelzijnsvraagstukken. Deze

werkgroepen kunnen zowel op mijn vraag als op eigen initiatief van de Raad opgericht worden.

De Dienst Dierenwelzijn zal het secretariaat van EUROFAWC verder op zich nemen en waken over de goede werking van deze koepelorganisatie.

1.5.2. OD 16: Oprichting van een Dierenwelzijnsfonds

Stand van zaken

Met ingang van 1 januari 2015 werd het Vlaams Dierenwelzijnsfonds opgericht. De inkomsten van dit Fonds zijn afkomstig uit enerzijds de opbrengsten voortvloeiend uit de bepalingen van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren, en anderzijds schenkingen, legaten en sponsoring. De middelen van het Fonds kunnen gebruikt worden voor de financiering van administratie en werking, sensibilisering, studies en wetenschappelijk onderzoek, investeringen, toezicht, toepassing en controle van de bepalingen van de Dierenwelzijnswet en haar uitvoeringsbesluiten en het gesubsidieerd wetenschappelijk onderzoek dat voor de overdracht van de bevoegdheid werd toegewezen door de federale overheid.

Voor de regionalisering van dierenwelzijn subsidieerde de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu een aantal meerjarige onderzoeksprojecten in het kader van dierenwelzijn. De lopende onderzoeksprojecten en de budgetten werden bij de regionalisering overgedragen aan de Gewesten. Hierbij werden de onderzoeksprojecten toegewezen op basis van de plaats van de vestiging van de leidende onderzoeksinstelling, waardoor op één na alle onderzoeksprojecten onder de bevoegdheid van het Vlaams Gewest zijn gekomen. De budgetten werden echter verdeeld volgens de klassieke verdeelsleutel. Hierdoor ontstond voor 2015 een tekort op het onderzoeksbudget, dat werd opgevangen door het Dierenwelzijnsfonds.

Prognose

Vanaf 2016 zijn geen tekorten meer te verwachten op het onderzoeksbudget als gevolg van de gebruikte verdeelsleutels bij de regionalisering. Het Dierenwelzijnsfonds zal dan ook budgettaire ruimte bieden om een kwalitatief en wetenschappelijk ondersteund dierenwelzijnsbeleid uit te bouwen. In 2016 zal voornamelijk gemikt worden op sensibilisatie en communicatie en op toepassing, toezicht en controles van de dierenwelzijnsregelgeving.

2. SD 2: Door optimalisatie en efficiëntie evolueren naar een goed georganiseerd en gericht controleorgaan

2.1. OD 17: Door optimalisatie en efficiëntie evolueren naar een goed georganiseerd en gericht controleorgaan

Stand van zaken

Omwille van de grote aanwezigheid van het FAVV op landbouwbedrijven en in slachthuizen ten gevolge van hun bevoegdheden in het kader van dierengezondheid en voedselveiligheid, werden tot aan de regionalisering dierenwelzijnscontroles bij landbouwhuisdieren uitgevoerd door het FAVV. Het ging hierbij zowel om routinecontroles op landbouwbedrijven en in slachthuizen als om opvolgingscontroles in geval van problemen en controle van klachten.

Door de bevoegdheidsoverdracht moet het toezicht op de landbouwsector in het kader van dierenwelzijn nu gebeuren door de Vlaamse overheid. De door de federale overheid overgehevelde middelen volstaan echter geenszins om deze bijkomende taken te organiseren.

Er werd een protocol afgesloten met het FAVV waarbij de inspecteurs van het FAVV tijdens hun controles in het kader van dierengezondheid en voedselveiligheid op landbouwbedrijven en in slachthuizen door middel van gestandaardiseerde checklists ook nagaat of er dierenwelzijnsproblemen aanwezig zijn. Wanneer zij problemen opmerken, melden zij dit aan de Inspectiedienst Dierenwelzijn die instaat voor de verdere opvolging. Op deze manier kan de Inspectiedienst zich focussen op de bedrijven waar effectief moet tussengekomen worden, wat de efficiëntie van de controles sterk verhoogt. Het budget voor de betaling van het FAVV werd in 2015 eenmalig opgevangen binnen de overgedragen middelen voor dierenwelzijn.

De opvolging van probleemsituaties op landbouwbedrijven en in slachthuizen en de controle van klachten over landbouwdieren worden sinds 2015 gegarandeerd door de Inspectiedienst Dierenwelzijn. Om ervoor te zorgen dat de inspecteurs en controleurs over de nodige expertise zouden beschikken voor het uitvoeren van deze taken, werden zowel interne als externe opleidingen voorzien.

Er werd een controlebeleidsplan opgesteld waarbij, op basis van een inschatting van het te verwachten aantal dossiers en de beschikbare middelen, prioriteiten werden vastgesteld. Hierbij werd ook ruimte voorzien voor het voeren van meer proactieve controles waarbij in de eerste plaats gefocust wordt op de hondenkweek en -handel.

Onder de federale bevoegdheid werden een aantal checklists voor controle opgesteld. Er werden echter nooit standaardprocedures vastgelegd waardoor een kader om te bepalen wanneer een proces-verbaal moest opgesteld worden, wanneer welke maatregelen opgelegd moesten worden, ... ontbrak. Daarnaast werden nooit criteria vastgelegd om te bepalen wanneer een erkenning wordt toegekend of de intrekking wordt voorgesteld. Dit alles houdt een risico op een gebrek aan uniformiteit en willekeur in. Er werden dan ook nieuwe checklists opgesteld en er werden standaardprocedures uitgewerkt zowel voor verschillende types van controles als voor het toekennen en intrekken van erkenningen.

De controles in proefdierlaboratoria vereisen een specifieke expertise. In het verleden werden enkele inspecteurs hiervoor opgeleid. Overeenkomstig de Europese regelgeving, moet sinds 1 januari 2013 jaarlijks ten minste een derde van alle gebruikers van proefdieren gecontroleerd worden, terwijl de fokkers, leveranciers en gebruikers van niet-menselijke primaten ten minste jaarlijks gecontroleerd moeten worden. Om hieraan te verhelpen, werden bijkomende inspecteurs opgeleid voor controles in de proefdiersector.

De lokale politie heeft een belangrijke rol bij eerstelijnscontroles van klachten en bij opvolging van opgelegde maatregelen. Hoewel het besef over het belang van hun rol bij de verschillende politiezones groeit, is niet altijd de nodige kennis aanwezig en weten agenten niet altijd waar ze terecht kunnen met vragen, ... De Inspectiedienst Dierenwelzijn organiseerde dan ook praktisch gerichte opleidingen voor de politie, waar mogelijk in samenwerking met het Parket. Op deze manier kan korter op de bal gespeeld en efficiënter opgetreden worden.

Sinds de overdracht van de bevoegdheid voor dierenwelzijn schrijft de Vlaamse overheid zelf de administratieve boetes uit. Hiervoor werd een systeem ontwikkeld dat op objectieve wijze het boetebedrag bepaalt. In de loop van 2015 werd het systeem een eerste maal geëvalueerd en bijgestuurd om een zo optimaal mogelijke overeenstemming tussen de vaststellingen ter plaatse en het opgelegde boetebedrag te bekomen.

In bepaalde gevallen zou het met het oog op een lik-op-stukbeleid met een sterk ontradend effect nuttig zijn indien de gemeenten GAS-boetes zouden kunnen opleggen voor overtredingen van de dierenwelzijnsregelgeving. Er werd dan ook gestart met het onderzoek of en op welke manier dit gerealiseerd kan worden.

Er werden nauwe contacten gelegd met de verschillende Parketten om de wederzijdse samenwerking te stimuleren en een op elkaar afgestemd beleid te kunnen voeren. Verder werd dierenwelzijn aangewezen als een van de Vlaamse prioriteiten in het vervolgingsbeleid van de parketten. Hiermee wordt maximaal vermeden dat overtreders hun straf ontlopen en toont Vlaanderen dat het dierenwelzijn ernstig neemt.

Prognose

Voor een duurzame financiering van het protocol met het FAVV voor de welzijnscontroles op landbouwbedrijven en in slachthuizen wordt bij de begrotingsopmaak 2016 een budget voorzien.

Er wordt gestreefd naar een verdere verhoging van de efficiëntie van de controles. Zo zullen de gegevens uit het meldpunt voor dierenartsen het mogelijk moeten maken om meer gerichte controles uit te voeren in het kader van de hondenhandel. Verder zullen het controlebeleidsplan en de verschillende standaardprocedures geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd worden. Bij het organiseren van de controles wordt gemikt op een groter aandeel proactieve controles.

De opleidingen voor de politiediensten zullen verdergezet worden. Hierbij wordt ernaar gestreefd om dit zo veel mogelijk in samenwerking met de Parketten te doen. Hierdoor vergroot het bereik van de opleidingen en kan een grotere uniformiteit in het optreden op het terrein bekomen worden.

Het systeem van de administratieve boetes zal verdere geëvalueerd en, indien nodig, bijgestuurd worden. Er wordt ook gestreefd naar het creëren van het juridisch kader voor het invoeren van GAS-boetes.

3. SD 3: Ontwikkelen van een efficiënte sensibiliseringsstrategie met een visie op lange termijn

3.1. OD 18: Ontwikkelen van een efficiënte sensibiliseringsstrategie met een visie op lange termijn

Stand van zaken

Beleidsmaatregelen en controleresultaten werden regelmatig breed verspreid in de pers. Zo wordt het grote publiek gesensibiliseerd over dierenwelzijnsproblemen in Vlaanderen en hun oorzaken. Zo toont Vlaanderen dat het dierenwelzijn als een volwaardige bevoegdheid beschouwt en geen straffeloosheid accepteert.

Om mensen meer bewust te maken dat een dier houden niet enkel mooie kanten heeft, maar ook heel wat verantwoordelijkheden en kosten met zich meebrengt, werd een ontwerp van communicatiestrategie uitgewerkt. Hierbij wordt ernaar gestreefd om via een breed gamma aan communicatiemiddelen een zo ruim mogelijk publiek te bereiken.

Steeds meer steden en gemeenten hebben een schepen voor dierenwelzijn. Dit schept heel wat kansen voor de ontwikkeling van een lokaal beleid dat dicht bij

de burger staat. Het is voor deze schepenen echter niet altijd duidelijk over welke mogelijkheden zij op dit vlak beschikken. Daarom werd op 25 juni 2015 een eerste dag voor de schepenen bevoegd voor dierenwelzijn georganiseerd. Deze eerste dag was er vooral op gericht om de schepenen kennis te laten maken met de verschillende diensten die betrokken zijn bij het dierenwelzijnsbeleid en hen een inzicht te geven over de manier waarop gemeenten en asielen kunnen samenwerken.

Verder werd voor het brede publiek een studiedag georganiseerd over de rol van dierentuinen, de manieren waarop het welzijn van dieren in dierentuinen zo goed mogelijk gegarandeerd wordt en de dierenwelzijnsproblemen die het houden van dieren in dierentuinen met zich kunnen meebrengen.

Prognose

Er wordt een campagne gestart om mensen bewust te maken van de behoeften van een huisdier en de lasten die het houden van een dier met zich meebrengt. Het doel is om mensen te laten nadenken vooraleer ze een dier in huis halen zodat ze een bewuste keuze kunnen maken.

Er zal onderzocht worden welke drempels ertoe leiden dat houders hun dier soms niet goed verzorgen en hoe deze drempels weggewerkt kunnen worden zodat dieren beter verzorgd worden. Er wordt naar gestreefd om op basis hiervan een tweede luik van de algemene communicatiestrategie en -campagne uit te werken, gericht op het voorkomen van dierenverwaarlozing en -mishandeling bij particuliere houders.

Tot slot zullen ook in 2016 een dag voor de schepenen bevoegd voor dierenwelzijn en een studiedag voor het grote publiek georganiseerd worden.

BIJLAGE

Uittreksel uit de regelgevingsagenda Dierenwelzijn

Meer actuele en meer uitgebreide informatie over deze initiatieven kunt u te allen tijde raadplegen in de regelgevingsagenda op www.regelgevingsagenda.bestuurszaken.be

Besluit oprichting Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn

Status van het initiatief: Lopend

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

Besluit nationaal comité experts proefdieren

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

Normen voor het houden van nertsen

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

Wijziging KB proefdieren

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

Decreet houdende een moratorium op het houden van pelsdieren

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

Comité van experts exotische dieren

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

Dierenwelzijnsfonds

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

Wijziging KB erkenning dierentuinen

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

Wijziging KB erkenningen

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

Wijziging MB zoogdieren in dierentuinen

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

Normen voor het houden van roofvogels

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

Wijziging kattenbesluit

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

Positieve lijst voor reptielen

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

BVR I&R katten

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

Wijziging KB religieuze slachtingen

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

BVR opleiding en examens slachthuispersoneel

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

Wijziging KB ingrepen bij gewervelde dieren

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

Wijziging KB I&R honden

Status van het initiatief: Afgewerkt

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren
